

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologia Moralis

Reiffenstuel, Anaklet

Monachii, 1699

Quæstio I. Quid, & quotuplex sit Excommunicatio?

urn:nbn:de:hbz:466:1-40206

Infamia ju-
ris, ob quæ
crimina cõ-
trahatur?

57. Quæres, ob quæ crimina contrahatur Infamia juris?
Resp. I. Regula generalis est, Jure Canonico omnes eos censerit
infames, quicumque Jure Civili habentur infames; nisi infami-
am Jure Civili introductam Canones speciatim fuitulerint. Pri-
or pars habetur clarè ex *c. Omnes. 6. q. 1.* ubi Hadrianus Papa in-
quit: *Omnes verò infames esse dicimus, quos Leges sæculi infames appel-
lant.* Concordat *c. Infames. 6. q. 1.* ibi: *Infames esse dicimus omnes,
quos Ecclesiastica, vel sæculi leges Infames pronuntiant.* Altera verò pars
probat ex *cap. ult. de Secundis nuptijs*; ubi infamia Jure Civili, *L. 1. C. de Secundis nuptijs*, decreta mulieri intra annum luctûs nubenti,
fuit sublata.

Quærantur
potiora.

58. Resp. II. Quænam personæ censeantur Jure Canonico
infames, refertur *cit. cap. Infames. 6. q. 1.* Et sunt fures, sacrile-
gi, incestuosi, homicidæ, perjuri, raptores, malefici, venefici,
adulteri, de bellis publicis fugientes, criminibus capitalibus irre-
titi, sepulchrorum violatores, & alij hujusmodi ibidem enume-
rati. Et de talibus loquitur Reg. 87. Juris in 6. *Infamibus potiora
non pateant dignitatum.*

Quomodo
collatur?

59. Cæterùm Infamia Canonica, quando orta est ex cri-
mine occulto, tollitur per pœnitentiam: secùs, quando ortum
habet ex crimine manifesto; ut poit Glossam *c. Illi qui. 6. q. 1.* no-
tat Fagnanus in *c. Vestra. n. 37. de Cohabit. Cleric.* Unde Infamiam
juris ex crimine manifesto subortam autoritative tollere, seu a-
bolere, spectat ad Principem, sive ad SS. Pontificem, tanquam
Cond torem Juris Canonici, *arg. c. Cùm te. de Sent. & re judicata*, &
notat idem Fagnanus *c. Vergentius. num. 38. de Hæreticis.*

DISTINCTIO II.

De Excommunicatione, Suspensione, & Interdicto.

QUÆSTIO I.

Quid, & quotuplex sit Excommunicatio?

Excommu-
nicatio vi
nominis.
quid?

I. **E**Xcommunicatio juxta nominis ethymologiam idem
est, ac *extra communionem separatio*. Sed in proposito sumi-
tur ipsa pro *Censura Ecclesiastica*, per quam homo Chri-
stianus

stianus à communione Ecclesiae separatur. Dicitur etiam alio nomine *Anathema*: nam *anathema* graecè, significat separationem alicujus à reliquis partibus, & quidem frequentius, prout ejusmodi separatio fit ab Ecclesia, tanquam alicujus execrandi & maledicti; prout haereses & haeretici, aliique peccatores incorrigibiles, ab Ecclesia anathematizantur.

2. Interim licet Excommunicatio, & Anathema, essentialiter non differant (utraque enim importat separationem alicujus ab Ecclesiae communione) differunt tamen quoad solemnitatem: nam excommunicatio quandoque incurritur ipso jure, quandoque profertur per Sententiam Judicis in scriptis comprehensam: Anathema verò cum certis ceremoniis, c. *Devent.* 11. q. 3. praescriptis, ad terrorem caeterorum peragitur. Siquidem debent duodecim Presbyteri Episcopum circumstare, & lucernas ardentes in manibus tenere, quas post latam Anathematis sententiam in terram projiciunt, & pedibus conculcant: cui solemnitati alia quoque maledictiones, & execrationes verbales addi solent. Hinc c. *Cum non ab homine, de Judicijs*, Clericus depositus incorrigibilis primùm excommunicari, deinde verò crescente contumaciâ Anathematis mucrone ferri jubetur.

Excommu-
nicatio, &
Anathema,
an differ-
rant?

Datur in Ec-
clesia pote-
stas ferendi
Excommu-
nicationē,
aliasque
Censuras.

3. CONCL. I. Datur in Ecclesia Catholica potestas ferendi Excommunicationem, ac alias Censuras Ecclesiasticas, jure Divino eidem concessa. Ita omnes Catholici; atque desumitur tum ex perpetua praxi & sensu Ecclesiae; tum ex illo generali dicto Salvatoris, Matth. c. 16. *Et tibi dabo claves regni caelorum: Et quodcumque ligaveris super terram, erit ligatum & in caelis.* Et Matth. cap. 18. *Dic Ecclesia: Si autem Ecclesiam non audierit, sit tibi sicut ethnicus & publicanus.*

4. Et tali potestate jam usus fuit D. Paulus Apostolus, dum 1. Corinth. 5. quempiam Sathanæ tradidit, hoc est, excommunicavit, seu ex consortio Fidelium ejecit; prout ipsemet Apostolus ibidem indicat, dicens: *Et non magis luctum habuistis, ut tollatur de medio vestrum, qui hoc opus fecit.* In quem locum D. Augustinus, relatus c. *omnis.* 11. q. 3. ait: *Omnis Christianus, qui à Sacerdotibus excommunicatur, Sathana traditur. Quomodo? Scilicet, quia extradiabolus est, sicut in Ecclesia Christus. Unde illos, quos tunc Apostolus Sathana esse traditos praedicat, excommunicatos à se esse demonstrat.* Quinimo Scotus 2. dist. 19. q. un. §. *De quinto* notat, in 1. pistolis D. Pauli legi, quòd ipse tribus vicibus excommunicaverit; nempe

D. Paulus
potestate
excommu-
nicandi ali-
quoties usus
fuit.

pe 1. Corinth. 5. ut jam dictum. Et 1. Timoth. 1. ibi: *Ex quibus est Hymeneus & Alexander, quos tradidi Sathana, ut discant non blasphemare.* Et Galat. 1. *Si quis vobis evangelizaverit prater id, quod accepistis, anathema sit.*

Excommu-
nicatio,
quid?

5. CONCL. II. *Excommunicatio est Censura Ecclesiastica, qua homo Christianus à communione Fidelium separatur.* Ita Doctor Subtilis *loc. cit. §. De quinto*, ubi ait: *Excommunicatio simpliciter, que est sola major, est exclusio alicujus à communione fidelium: non quidem exclusio corporalis, que fit in incarceratione, vel exclusione ab alijs; sed excludendo per prohibitionem, ne communicet cum alijs, nec alij cum eo: estque in re communis.* Dicitur, *Censura Ecclesiastica: quæ particula stat loco generis, nam reliqua stant loco differentie.* Et additur, *qua homo Christianus separatur à communione Fidelium.* Tum quia Ethenici, & nunquam baptizati, nequeunt excommunicari; cum necdum re ipsa in Ecclesiam fuerint ingressi per Baptismum. Tum quia per hanc particulam Excommunicatio differt ab alijs Censuris Ecclesiasticis, ut magis patebit ex dicendis.

Dividitur in
majorem, &
minorem,

6. CONCL. III. *Excommunicatio ut sic ex parte boni, quæ privat hominem, proprie ac principaliter dividitur in majorem, ac minorem; eò, quòd possit quis à communione Fidelium separari vel ex parte solum, vel ex toto: quamvis si nomen Excommunicationis absolutè ponatur, nec aliud exprimat, illud sit intelligendum de Excommunicatione majori.* Ita Scotus *loc. cit.* estque communis; & habetur *c. Si quem de Sent. excommunic.* ubi dicitur: *Si quem sub hac forma verborum, illum excommunico, vel simili, à Judice suo excommunicari contingat, dicendum est, eum non tantum minori, quæ à perceptione Sacramentorum, sed etiam majori excommunicatione, quæ à communione Fidelium separat, esse ligatum.*

Absolutè
posita deno-
tat majore-
m.

Excommu-
nicatio mi-
nor, quid?

7. CONCL. IV. *Excommunicatio minor est Censura Ecclesiastica, privans hominem perceptione Sacramentorum.* Ita habetur *ex cit. c. Si quem. de Sent. excomm. juncto c. Si celebrat. de Clerico excommun. &c.* Ubi de excommunicato excommunicatione minori dicitur, quòd non videatur à collatione, sed participatione Sacramentorum (quæ in sola consistit perceptione) remotus.

Ejus effe-
ctus, quis?

8. Unde infertur, quòd proprius & adæquatus Excommunicationis minoris effectus sit, privare hominem solo usu passivo seu receptione Sacramentorum Ecclesiæ; ac proinde ipsa tantum separet secundum quid à communione Fidelium, videlicet quoad solam Sacramentorum participationem, sive receptio-

tionem. Per quod ea differt ab Excommunicatione majori, quæ longè plures, eosque gravissimos effectus habet, uti patebit ex Quest. seq.

9. CONCL. V. Excommunicatio major, quæ est simpliciter Excommunicatio, benè definitur, quòd sit Censura Ecclesiastica, qua quis à communione Fidelium simpliciter separatur. Ita definitur tum ex Doctore Subtili *loc. cit.* tum ex *cit. c. Si quem de Sent. excommunicat.* Quamvis enim ibidem non apponatur ly, simpliciter: tamen textum illum loqui de separatione totali (id est, quæ fit tum per privationem Sacramentorum Ecclesiæ, tam recipiendorum, quam administrandorum; tum etiam per privationem communium Suffragiorum Ecclesiæ, nec non & convictus Civilis, seu exterioris communionis Fidelium) communiter intelligunt Doctores, prout mox amplius explicabitur. Hinc sic

Excommunicatio major, quæ?

QUÆSTIO II.

Qui sint effectus Excommunicationis majoris?

10. **N**otandum hic cum D. Bonaventura in 4. dist. 18. art. 1. q. 1. & alijs, quòd triplex sit Communio Fidelium, nempe purè interna, purè externa, & media seu mixta. Communio, seu Communio Fidelium purè interna consistit in Fide & Charitate, per quam Fideles inter se, & cum Christo Capite suo, mysticè copulantur: & ratione hujus unionis, seu communionis, potest unus Fidelis impetrare alteri de congruo specialia beneficia, eique si cæteroque capax est, applicare proprias satisfactiones; juxta quod testatur David Psal. 118. *Particeps ego sum omnium timentium te.* Concordat illud Symboli Apostolici: *Credo Sanctorum Communionem.* (a)

Communio Fidelium, triplex. Purè interna.

(a) Vide dicta Tractat. 12.

Distinct. 3.

Quast. 7. per totum. Purè externa.

11. Communio Fidelium purè externa, est merè politica, consistens in Fidelium convictu, colloquio, aliisque commercijs. Et hæc olim prohibita fuit exhiberi excommunicatis excommunicatio majori: verum hodie post Concilium Constantiense, circa annum Domini 1414. celebratum, per constitutionem Martini V. quæ incipit, *Ad evitanda*, generaliter ejusmodi prohibitio sublata est, exceptis duobus casibus, videlicet nominatim excommunicatis ac denunciatis, & notorijs Clericorum percussoribus.

12. Tan-